

**Відповідь на запит МОЗ України
стосовно співробітництва між закладами охорони здоров'я України та Ізраїлю для
проведення лікування безплідності методами ДРТ,
підготовлена юрисконсультом Чернишем В. С.
(Клініка репродуктивної медицини ім. академіка В.І.Грищенка м. Харків)**

У відповідь на звернення повідомляємо наступне.

Порядок укладання та особливості зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні встановлено ст. ст. 377 – 389 Господарського кодексу України, Законами України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ, «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року № 1906-ІV, «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року № 2709 -ІV, Положенням про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затвердженим Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 р. № 201, Указом Президента України «Про застосування Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів» від 4 жовтня 1994 року № 567/74 та іншими нормативними актами.

Сторони зовнішньоекономічного договору мають бути здатними до укладання договору відповідно до Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" та інших законів України та/або закону місця укладання договору (контракту).

Відповідно до частини 1 статті 378 Господарського кодексу суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності є суб'єкти господарювання, зазначені в пунктах 1, 2 частини другої статті 55 цього Кодексу, а саме юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку, та фізичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Зважаючи на це, підрозділи вищих навчальних закладів України, не можуть укладати зовнішньоекономічні договори.

Відповідно до статті 14 Господарського кодексу ліцензування певних видів господарської діяльності є засобом державного регулювання у сфері господарювання, спрямованим на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів. Відносини, пов'язані з ліцензуванням видів господарської діяльності, регулюються законом. Відповідно до пункту 15 частини першої статті 7 і абзацу першого частини другої статті 9 Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” підлягає ліцензуванню медична практика.

Таким чином, стороною зовнішньоекономічного договору, предметом якого є господарська діяльність у сфері охорони здоров'я, можуть бути заклади охорони здоров'я та фізичні особи – підприємці, які надають послуги з медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії, отриманої згідно Постанови Кабінету Міністрів України 02.03.2016 № 285 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики».

У статті 382 Господарського кодексу зазначається, що суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право укладати будь-які зовнішньоекономічні

договори (контракти), крім тих, укладення яких заборонено законодавством України. Форма і порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту), права та обов'язки його сторін регулюються Законом України "Про міжнародне приватне право" та іншими законами. Вимоги до форми та змісту зовнішньоекономічних договорів, укладених за участю українських суб'єктів господарювання, містить Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 р. №201.

Суб'єкти підприємницької діяльності при складанні тексту договору (контракту) мають право використовувати відомі міжнародні звичаї, рекомендації міжнародних органів та організацій, якщо це не заборонено прямо та у виключній формі Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність" та іншими законами України.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У випадку легального тлумачення правових норм воно дається спеціально на те уповноваженим органом. Положенням про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267, не передбачене повноваження МОЗ України щодо офіційного тлумачення законів України.

Відповідно до Конституції України на Конституційний Суд України покладено обов'язок вирішення питання про відповідність законів та інших нормативно-правових актів, зокрема актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституції України, а також офіційне тлумачення Конституції України (ст.ст. 147,150).

Що стосується Вашого звернення в частині трактування та застосування окремих положень нормативних актів МОЗ України, до яких належить зокрема Порядок перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України та вивезення їх за межі України, затверджений Наказом МОЗ України від 04.05.2000 № 96, а також повноважень МОЗ України відносно затвердження порядку отримання листа-повідомлення щодо можливості ввезення на митну територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів, ввезення і вивезення зразків біологічного матеріалу та супутніх матеріалів, призначених для проведення доклінічних, клінічних випробувань і наукових досліджень, відповідно до пункту 10 частини 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267, повідомляємо наступне.

Відповідно до пункту 11.1 Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженого Наказом МОЗ України від 09.09.2013 № 787 гамети пацієнтів (сперматозоїди або яйцеклітини), тканина яєчка або його придатків, тканина яєчника та ембріони є біологічним матеріалом пацієнта/пацієнтів. Таким чином, транспортування кріоконсервованих ембріонів на територію України для проведення програм ДРТ підпадає під критерії пункту 10 частини 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України і регулюється Порядком застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженим Наказом МОЗ від 09.09.2013 № 787 (розділ XI), Порядком перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України та вивезення їх за межі України, затвердженим Наказом МОЗ України від 04.05.2000 № 96.

Щодо надання інформації про порядок ввезення на митну територію України анатомічних матеріалів та їх митного оформлення, про державний орган або його територіальне управління, які безпосередньо здійснюють державний контроль за митним оформленням та про правила митних процедур просимо прийняти до уваги наступне.

Відповідно до частини 3, 4 статті 7 Митного кодексу України засади державної митної справи, зокрема, правовий статус органів доходів і зборів, митна територія та митний кордон України, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, митні режими та умови їх застосування, заборони та/або обмеження щодо ввезення в Україну, вивезення з України та переміщення через територію України транзитом окремих видів товарів, умови та порядок справляння митних платежів, митні пільги, визначаються цим Кодексом та іншими законами України. **Безпосереднє керівництво здійсненням державної митної справи покладається на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.**

Відповідно до частини 1 статті 19, частини 2 статті 20 Митного кодексу України органи доходів і зборів інформують заінтересованих осіб про митні правила у встановленому законом порядку.

За зверненнями підприємств та громадян, що переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України або провадять діяльність, контроль за якою відповідно до цього Кодексу покладено на органи доходів і зборів (заінтересованих осіб), органи доходів і зборів безоплатно надають консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи.

Консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи надаються митницями за місцем розташування підприємств (за місцем проживання або тимчасового перебування громадян) або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, в усній, письмовій або, за бажанням заінтересованої особи, електронній формі у строк, що не перевищує 30 календарних днів, наступних за днем отримання відповідного звернення.